

Sygn. akt IV P 60/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Górka

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2020 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa A. R.

przeciwko 6 (...) Oddziałowi (...) w U.

o odprawę emerytalną

I. Zasądza od pozwanego 6 (...) Oddziału (...) w U. na rzecz powoda A. R. kwotę 23.058 zł (dwadzieścia trzy tysiące pięćdziesiąt osiem złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lutego 2020 roku do dnia zapłaty.

II. Zasądza od pozwanego 6 (...) Oddziału (...) w U. na rzecz powoda A. R. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt IV P 60/20

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powoda A. R. wniósł przeciwko Jednostce Wojskowej 4220 6 (...) Oddziałowi (...) w U. o zapłatę kwoty 23.058 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od 15.02.2020 r. tytułem odprawy emerytalnej, należnej pracownikom Resortu O. Narodowej w związku z przejściem na emeryturę w wysokości sześciokrotności wynagrodzenia. W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż powód do 30.08.2002 r. pełnił zawodową służbę wojskową i z dniem 1.09.2002 r. przeszedł na emeryturę. Następnie powód od 1.10.2002 r. do 31.01.2020 r. pracował jako pracownik cywilny w jednostce wojskowej. Łączny czas służby i pracy powoda przekracza 35 lat. Powołując się na art. 48 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Resortu O. Narodowej Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej i z uwagi na przekroczenie 35 letniego okresu zatrudnienia, po nabyciu prawa do emerytury, zasadne jest jego roszczenie o sześciomiesięczną odprawę. Odprawa wypłacana żołnierzowi z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej nie ma charakteru odprawy emerytalnej i powód nie otrzymał odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę.

Pełnomocnik pozwanego 6 (...) Oddziału (...) w U. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu strona pozwana podniosła, iż powód wystąpił z wnioskiem o rozwiązanie umowy o pracę na mocy

porozumienia stron i wypłatę odprawy emerytalnej. Pozwana jednostka wojskowa nie wypłaciła powodowi odprawy emerytalnej, ponieważ powód otrzymał już sześciomiesięczną odprawę przewidzianą w art. 84 ustawy z 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych o charakterze i funkcjach odprawy emerytalnej oraz nabył prawo do emerytury wojskowej. Powód posiadał status emeryta, a więc nie utracił go ani też nie uzyskał go na nowo w związku z zakończeniem stosunku pracy u pozwanego. Zakończenie stosunku pracy powoda w żaden sposób nie jest związane z jego przejściem na emeryturę w rozumieniu art. 92¹k.p., jak też art. 48 ust. 1 wskazanego układu zbiorowego. Odprawa emerytalna przewidziana w art. 92¹k.p. ma taki sam charakter jak odprawa wypłacona powodowi na podstawie art. 84 ustawy z 30.06.1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w zw. z art. 17 ustawy z 17.12.1974 r. o uposażeniu żołnierzy. Odprawa emerytalna może być wypłacona tylko jeden raz w życiu. Strona pozwana nie podziela poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z 15.12.2015 r. I PK 1/15, gdyż sąd pominął istotę, jak też funkcje świadczeń z tytułu odprawy zarówno należnej na podstawie przepisów pragmatyki zawodowej żołnierzy jak i też kodeksu pracy.

Pełnomocnik powoda na rozprawie dookreślił stronę pozwaną pozywając 6 (...) Oddział (...) w U..

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

A. R. w okresie do 15.09.1972 r. do 31.08.2002 r. pełnił czynną i zawodową służbę wojskową i w związku z zakończeniem służby przeszedł na emeryturę wojskową i otrzymał odprawę.

(bezsporne).

Powód od 1.10.2002 r. do 31.01.2020 r. pracował w Jednostce Wojskowej (...) w C. a następnie po przejściu tego zakładu pracy na zasadzie art. 23¹ k.p. w pozwanym 6 (...) Oddziale (...) w U..

(dowód: akta osobowe powoda cz. C, zawiadomienie o przejściu k.4, świadectwo pracy k. 12).

A. R. pismem z 31.12.2019 r. złożył wniosek o rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron z dniem 31.01.2020 r., na co pracodawca wyraził zgodę i od tego czasu powód jest wyłączony na emeryturze.

(bezsporne, nadto dowód: akta osobowe powoda cz. C, wniosek k.5).

Powód pismem z 31.12.2019 r. zwrócił się do pozwanego o wypłacenie odprawy emerytalnej w związku rozwiązaniem umowy o pracę.

(dowód: akta osobowe powoda cz. C wniosek k. 5).

Pracodawca pismem z 29.04.2020 r. odmówił wypłaty odprawy emerytalnej powodowi

(dowód: akta osobowe powoda cz. C , pismo k.19).

W trakcie pracy w pozwanej jednostce powód pobierał emeryturę wojskową.

(bezsporne, nadto k.8).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie stan faktyczny nie był sporny dla stron postępowania. Istotne było rozstrzygnięcie, w niespornym stanie faktycznym, czy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powód z dniem rozwiązania stosunku pracy nabył prawo do odprawy emerytalnej zgodnie z przepisami Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Resortu O. Narodowej Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej.

W orzecznictwie sądów pracy i doktrynie prawa pracy powszechnie przyjmuje się jako zasadę, iż odprawa emerytalna ma charakter jednorazowy.

W przedmiotowej sprawie przepisy Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Resortu O. Narodowej Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej stanowią dla stron stosunku pracy źródło prawa pracy art. 9 k.p.

Przepis art. 48 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Resortu O. Narodowej Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej stanowi, iż pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne było, że powód pełnił zawodową służbę wojskową i w związku z zakończeniem służby otrzymał odprawę.

Sąd w całej rozciągłości podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 9.12.2015 r. (I PK 1/15), iż żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.) w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2004 r.), nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 k.p.. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. - prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika. Otrzymanie przez żołnierza zawodowego zwolnionego ze służby wojskowej odprawy przewidzianej w art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2012 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w związku z art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.), nie pozbawia go prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę (art. 92¹ k.p.). Odprawa ta przysługiwała niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby (mogła być również przyznana w obniżonej wysokości w przypadku zwolnienia ze służby wskutek utraty stopnia wojskowego albo skazania na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) - art. 17 ust. 6 zdanie drugie ustawy o uposażeniu żołnierzy), a jej wysokość uzależniona była przede wszystkim od długości okresu służby (wysługi). Świadczenie to miało zatem charakter gratyfikacji za odbytą służbę, a nie rekompensaty za utratę zatrudnienia wykonywanego w ramach stosunku służby w związku z nabyciem uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego. Nie ma podstaw do przyjęcia, aby przedmiotowa odprawa zmieniała swój charakter i funkcję w zależności od tego, czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz zawodowy nabywał uprawnienia emerytalne i z nich korzystał. W szczególności nie wynika to z żadnego przepisu ustawy o uposażeniu żołnierzy. Również art. 92¹ §2 k.p. nie wymienia odprawy wynikającej z zakończenia zawodowej służby wojskowej jako świadczenia choćby równoważnego odprawie emerytalnej z art. 92¹ §1 kp w sytuacji, gdy jednocześnie żołnierz zawodowy nabył prawo do emerytury wojskowej.

Odprawa wypłacana żołnierzowi z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej nie ma charakteru odprawy emerytalnej, bowiem przysługuje niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby. Żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 94 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. - prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika.

Zauważyć należy też, że odprawa rentowo-emerytalna ma charakter świadczenia socjalnego związanego z przejściem pracownika na rentę lub emeryturę i ma na celu ułatwienie przystosowania się do nowych warunków materialnych związanych z utratą prawa do wynagrodzenia w dotychczasowej wysokości.

Jak wynika z ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego zmiana statusu pracownika lub **pracownika - emeryta na status wyłącznie emeryta** jest **przejściem** na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ §1 k.p. Następuje ono zawsze i tylko przez ustanie stosunku pracy. Dopóki bowiem trwa stosunek pracy osoba posiadające ustalone prawo do emerytury lub pobierająca to świadczenie nie przestaje być pracownikiem. Zmiana statusu prawnego pracownika, również pracownika posiadającego równocześnie niejako podwójny status (pracownika i emeryta), wyraża się w tym, że traci on ten status i staje się emerytem, a przy tym jest to następstwem ustania jego stosunku pracy pozostającego w związku z przejściem na emeryturę. W tym znaczeniu kilkukrotne przejście pracownika na emeryturę nie jest wykluczone. Dla tak rozumianego przejścia na emeryturę pozostaje bez znaczenia okoliczność nabycia uprawnień do emerytury przed nawiązaniem stosunku pracy, chyba że pracownik już wcześniej skorzystał z uprawnień do odprawy z art. 92¹ k.p. Unormowanie ustanowione w art. 92¹ §2 k.p. oznacza zatem, że pracownik, który otrzymał odprawę emerytalną wskutek ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, nie może ponownie nabyć do niej prawa, przechodząc na emeryturę po rozwiązaniu kolejnego stosunku pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2007r., I PK 58/07, Monitor Prawa Pracy 2007 nr 9, s. 479 oraz z dnia 2 października 2013r., II PK 14/13, Monitor Prawa Pracy 2014 nr 2, s. 88-91 i szeroko powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo).

W orzecznictwie i doktrynie prawa pracy na kanwie prawa do odprawy emerytalnej przewidzianej w treści art. 92¹ §1 k.p. przeważa pogląd, iż związek między ustaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę powinien być ujmowany szeroko. Do nabycia odprawy nie jest konieczne, aby rozwiązano stosunek pracy z powodu przejścia na emeryturę. Przepis powyższy wiąże prawo do odprawy emerytalnej z ustaniem, a nie z rozwiązaniem stosunku pracy. Wystarczy związek czasowy przejścia na emeryturę bezpośrednio po ustaniu stosunku pracy (por.: wyrok SN - Izba Pracy z 26-11-2013, II PK 60/13).

Związek między rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury może mieć więc charakter czasowy, przyczynowy a nawet funkcjonalny. Prawo do odprawy nie jest uzależnione ani od sposobu rozwiązania stosunku pracy, ani od tego, który z podmiotów dokonuje rozwiązania.(zob. Kodeks Pracy Komentarz pod red. Prof. T.Zielińskiego Dom Wydawniczy ABC, 2003 str.566-567).

W ocenie sądu powód spełnił wszystkie przesłanki do wypłaty odprawy emerytalnej przewidziane w przepisie art. 48 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Resortu O. Narodowej Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej, w tym wymóg związku rozwiązania stosunku pracy z przejściem na emeryturę, na skutek zmiany statusu pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta.

Mając na uwadze powyższe sąd zasądził od pozwanego 6 (...) Oddziału (...) w U. na rzecz powoda odprawę emerytalną w kwocie sześciomiesięcznego wynagrodzenia tj. 23.058 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15.02.2020 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda w oparciu o § 9 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265.), zasadzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 zł tytułem kosztów procesu.